

Edini slovenski dnevnik
:: v Zedinjenih državah ::
Velja za vse leto ... \$3.00
Ima nad 8000 naročnikov.
*****

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
:: in the United States ::
Issued every day except
Sundays and Holidays:
*****

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 80. — ŠTEV. 80.

NEW YORK, SATURDAY, APRIL 5, 1913. — SOBOTA, 5. MAL. TRAVNA, 1913.

VOLUME XXI. — LETNIK XXI.

"Skader mora biti brezpogojno naš!" je deviza črnogorskega kralja.

RUSIJA PODPIRA ČRNOGORO Z VOJNIM MATERIALOM. — BORZNI KURZI PADAJO. — ČRNOGORCI RAJŠE V BOJU UMREJO, KOT DA BI ŽIVELI BREZ SKADRA.

SLOVANSKA DEMONSTRACIJA.

SRBSKO-BOLGARSKA MEJA. — RUSKI CAR BODE ODLOČEVAL. — V SPLITU SO ARE TIRALI 20 SRBOV. — V ZADNJEM BOJU JE PADLO 200 ČRNOGORCEV.

Dunaj, Avstrija, 4. aprila. — Nov je danes poročal v dunji o sedanjem splošnem položaju. Po njegovem mnenju se Rusiji ni uspeha, jo sklenila Avstro-Ogrska sama obračunati s Črnomorom. Na Dunaju vlada velikansko razburjenje. Kurzi na borzi so znatno padli.

Casopisi naznajajo, da je prispeval pred črnogorskem pristaniščem Bar neka ruska ladja in izredila Črnomorcem precej vojnega materiala, hrane in oblike. Casopisi poziva rusko vlado, da naj pove, kaj je resničnega na celi stvari.

Avstrija zahteva, da se Skader priklopil bodoči Albaniji in če ga Črnomora noče zlepata odstopiti, ga bo moral s silo. Potemtakem bodo toraj vsa prizadevanja poslanske konference v Londonu ostala brezuspešna.

Sedanji resen položaj je dal povod velikemu ljudskemu shodu, na kateremu je govoril dunajski župan dr. Weiskirchner. Navzoči so bili večinoma rokodelci in manjši trgovci.

Gospodarski polom nam preti, je povdraljal, "in katastrofa bo strasna, če se razmirev v kratkom ne spremene. Zmanjši minister mora izreči odločilno besedo, da bomo vsaj vedeli, pri čem smo pravzaprav!"

London, Anglija, 4. aprila. — Turki so zasedli več višin.

Japonska protestira.

Washington, D. C., 4. aprila. — V državi Californiji je projektirana postava, ki preprečuje napoved posetov onim ljudjem, ki se niso, oziroma nimajo namena postati državljanji. Japonska vlada je poslala državnemu departmantu oster protest proti predlogu.

Garančija lekarnarjev.

Albany, N. Y., 4. aprila. — Prisloni sodišče je danes odločilo, da morajo lekarnari jamčiti za vsako zdravilo, ki ga pripravijo. V slučaju, da je v steklenici kaj drugač, kar je zapisano na etiketi, zapade lekarnar občutni kazni.

Banditi oplenijo parnik.

Hongkong, Kitajska, 4. aprila. — Trideset kitajskih banditov, ki so bili preoblečeni v potnike, je oplenilo na Canton-reki angleški parnik "Taien." Roparji so ustrelili krmarna in dva druga kitajska potnika ter so nato zbežali s parnika v rešilnih čolnih. Odnesli so blaga v vrednosti \$1500.

Krasni in brzi parniki

(Avstro-American proge)

MARTHA WASHINGTON

odplije v soboto dne 3. maja

Kaiser Franz Josef I.

odplije v sredo dne 14. maja

večja do Trsta same 13. dni.

do Trsta ali Reke - - \$37.00

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddilek med II. in III. razredom) stane vožnja samo \$4.00 več za Cedramio, na otroke polovica. Ta oddilek posebno družinam priporočamo.

Vožnje listke je dobiti pri FR. SAKSER, 89 Cortlandt St., New York.

Tarifno vprašanje po večini rešeno.

Prosti uvoz volne sprejet, a odvisen od kompromisa s proizvajalcem sladkorja na jugu.

MNENJE PREDSEDNIKA.

Nasprotni prostega uvoza skušajo vznemirjati, a demokrati ostanajo zvesti programu.

Washington, D. C., 4. aprila. — Sporne točke v tarifni predlogi, glede kojih se je predsednik Wilson več dni posvetoval z demokratičnimi člani zbornice in senata, so bile včeraj poravnane, izvezensi naklado na sladkor.

Besedido nove tarifne predloge bo vsebovalo, kot se glasi, sledeče točke:

Surova volna — prosta.

Izdelki iz volne — Polovica dosedanja carine.

Sladkor — Negotovo, a najbrž kompromis po en cent pro funt na kubanski izdelek ter v treh letih po možnosti prost sladkor.

Izdelki iz bombevne — Petintrideset odstotkov manj kot znaša sedanja carina.

Izdelki iz jekla — Znižana carina v smislu Underwood predloga zadnjega kongresa. Proste so jeklene tračnice in žice.

Kemikalije — Zdatno znižana carina.

Pivo — Nekoliko znižana carina, naklade na vino in likerje nezpremenjene.

Limon — Polovica dosedanja carine.

Ostali južni sadeži — Znižanje za kakih 66 odstotkov.

Črevliji, usnje in kože — Prosto.

Meso, mast in sol — Prosto. Istotako želeso in stavbeni les, poljedelske potrebsčine in stroji, sejalni stroji, pisalni, tiskalni in cestni stroji. O dohodnjinskem lavku smo že poročali. V Beli luji so včeraj popoldne le čakali, da se ustanovi zopet brezjavno zvezo z Louisiana, odkoder pričakujejo odgovora glede sladkornega vprašanja. Ako bo odgovor povoljen, ide predloga takoj v tisk.

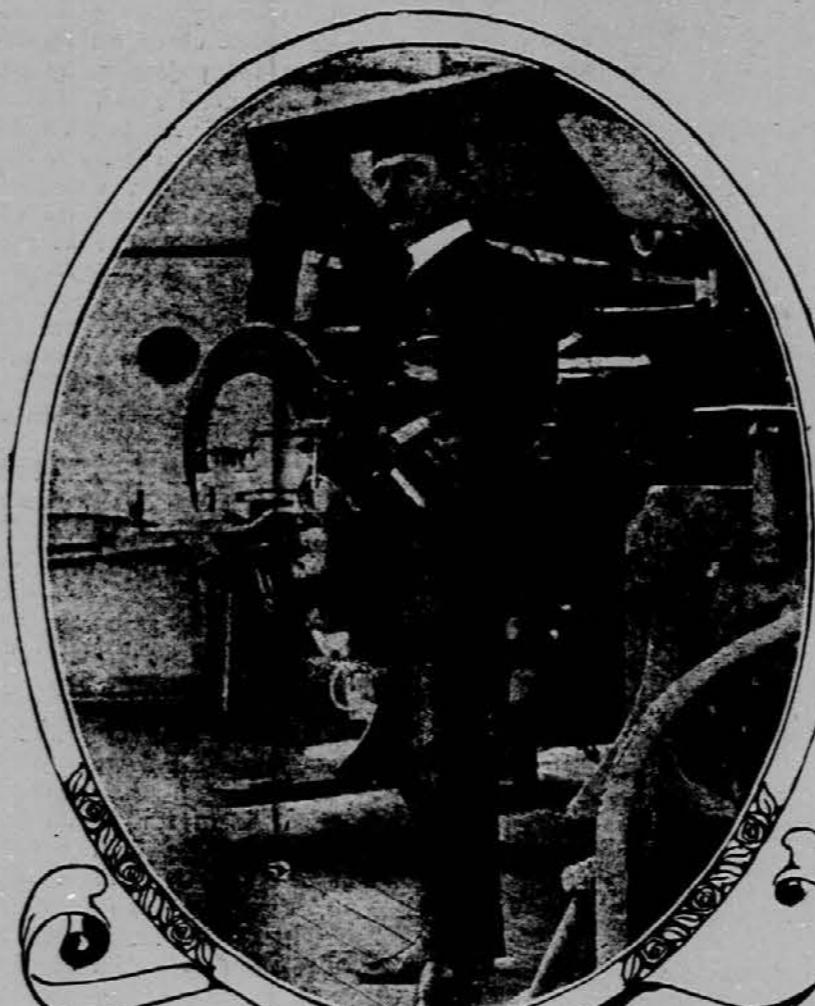
Špomenik Dante-ja v New Yorku

Italijanski list "Il Progresso" v New Yorku je pričel pred časno nabirati za spomenik Dante-ja v New Yorku. Nabrala se je trije sveta \$12.000, nakar je došil kipar Ximenes nalož, naj izdeli spomenik, primeren slavi nesmrtnega pesnika in misleca. Delo je bilo izvršeno Rimu ter je pred časom dospelo v New York, kjer pa umetniška komisija ni dovolila izkreati spomenika, ker se ji je zdel podstavek preogramen in kip Dante-ja prenajhen. Odjadril je torej spomenik nazaj v deželo citron in ostanek v primerno popravilo. V prenovljeni obliki je dospel zopet v leželo prostosti, a gospodje pri komisiji so nekako počasni in se niso mogli odločiti, ali naj dovrši Dante-ju uhol v deželo ali ne. V lotarigijo je posegla Hamburg-Amerika parobrodna družba, ki je ob prilikih pomladanskega čiščenja izjavila, da pomeče posamezne kose spomenika v morje, ako se ga ne vzame iz skladista. Pri "Progressu" je nastavil seveda velik vršč v zaprosili so izružbo, naj še nekoliko počaka in je izvrši grožnje. Upajmo, da bo truba ugodila prošnji, kajti končno je vendarje Dante, čeprav le iz mramorja.

Znižana vožnja.

Berlin, Nemčija, 4. aprila. — Avstro-ameriška parobrodna družba je znižala vožnino tretje razreda od Trsta do Canade na \$30. Ker so družbe začele silno konkurirati med seboj, se bodo ljudje lahko v doglednem času vozili za \$20 preko Atlantika.

KAPITAN KRIŽARKE "HAMIDJE."

CAPTAIN HUSSEIN RAOUF, COMMANDER OF THE HAMIDIIEH
FROM THE ILLUSTRATED LONDON NEWS

Danes prinašamo sliko junaka, tretja priča na Jadranskem ga kapitana turške križarke "Hamidje" in mahoma izgine, da nikdo ne ve kam. Čitatelji se gotovo o prednini in uspešnih poskusih spominjajo, kako je ušla pri bojne ladje, ki je prizadela Dardanel na celemu grškemu brodovju. Kapitan je še mlad in se imenuje Husein Raouf.

Divjanje sufragetk.

Afera "Zeppelin 4."

Sufragetke so najele desperade, da le-ti opravljajo teroristična dejanja.

Nemci pravijo, da bi moral polovnik rajše pognat zrakoplov v zrak kot pa pristati.

London, Anglija, 5. aprila. — Bojevite sufragetke so pričele s kampanjo nasilstev, ki bo, kakor izjavljajo same, brez primere v svetovni zgodbini. Najnovejše pa je, da so te pobesne ženske najele desperade brez čuta in možgan, da izvajajo nezaslužana hudo delstva po natančno proračunatu. Dočolnost častnika bi bila, nadaljuje časopis, pognat zrakoplov z vsemi osebanimi, ki so se nahajale na njem, v zrak. Ko se je nemški cesarji poročalo o dogodku, se je baje v prvi vrsti zanimal za imena častnikov, ki so bil na krovu. Izjavlja se nadalje, da je dobila francoska vlada tem informacije, za katere bi sicer radi plačala velikansko sveto denarja.

Berlin, Nemčija, 5. aprila. — List "Taegliche Rundschau" pravi, da je treba staviti poveljnike Z. 4., ki se je bil spustil v Francijo na zemljo, pred vojno sodišča. Dočolnost častnika bi bila, nadaljuje časopis, pognat zrakoplov z vsemi osebanimi, ki so se nahajale na njem, v zrak. Ko se je nemški cesarji poročalo o dogodku, se je baje v prvi vrsti zanimal za imena častnikov, ki so bil na krovu. Izjavlja se nadalje, da je dobila francoska vlada tem informacije, za katere bi sicer radi plačala velikansko sveto denarja.

Pariz, Francija, 5. aprila. — Nemški zrakoplov "Zeppelin 4.", ki se je mudi 24 ur na francoskem ozemlju, je zopet odplul nazaj v Nemčijo ter je varno pristal. Polet je izjavil ena teh zveznic, "nima pomena. Storiti mora nekaj, kar bo privelo občinstvo do razuma. Močne straže varujejo kraljevo rodbino in visokega mogočega, ki je v plavo. Nemogče je sploh preračunati vsaj približno matično škodo, prizadeto vsled poletu in ognja. Dosti trgovcev je spravila zadnja katastrofa na srečko palico, ker ne bodo dobro za pokvarjeno blago nikake odškodnine. V nekaj dneh že se pričakuje iz raznih krajov večje število delavcev za razne pooprave hiš, tovarn in za čiščenje skoraj do cela opustošenega mesta Dayton. Najete delavce bo vzdruževala tudi družba "Rdeča Križ".

Cincinatti, Ohio, 4. aprila. — Vsled obupa in strahu nad nepravilno katastrofo se je pričelo zadnje 3 dni tukaj 5 slučajev samorona. Usmrtili so se: 51 letna Mrs. Mary McCabe; 27 letni Harry Backhoefer in 59 letni Mrs. Katherine Stamm; dva druga moža se pa borita s smrtno zlastrujenja še v tuk. Bolnični.

Greeley, Colo., 4. aprila. — Danes so odspolne učenke tuk. Crossnore šole governerju države Oregon sto pomladanskih klubov katere so naredile same za najbolj revne ženske poplavljene kraj.

Philadelphia, Pa., 4. aprila. — Profesor Flinder Petrie je izkopal bliž starodavnega mesta Memphis v Egipetu pravo zgodovinsko redkost, veliko sfinco, ali glavo kralja Ramseja II. iz rdečega granita. To 12 ton težko sfinco bodo poslali sedaj semkaj našemu mestnemu muzeju.

Denarje v staro domovino

Resni delavski nemiri. Vojna streliča v vrste.

Znatna državna podpora za poplavljena mesta.

V Auburn, N. Y., so napadli stavkujoči vrvarji vojaštvo in policijo. Položaj resen.

4 OSEBE NEVARNO RANJENE

Izmed teh že umira nekaj 17 letna deklica. Policeja grozi ljudstvu z nadaljnjam streljanjem.

Auburn, N. Y., 4. aprila. — Pred veliko vrvorno družbo "The Columbian Rope Co." zbrala se je danes številna množica stavkujočih delavcev, ker je jemala družbo stavkokaze. Pri tem je prišlo do tako resne katastrofe, ko je še pomnimo tukaj. Izmed vrste delavcev so namreč štiri osebe smrtnovorno ranjene, ki bo do najbržje podlegle vsled prizadetil ran.

Ko se je danes opoldne peljal nek biciklist v Columbian tovarno, ga je podrla s kolesa Italijanka Maria Feluso in mu klicala "skeb, skeb." Policeja je takoj zatem arstovala Italijanko, ker je povzročilo med ostalimi delavci splošno ogroženje. Razjarjeni stavkarji so zahtevali odločno, naj se aretovano ženo izpusti, v kar pa ni hotela policeja privoliti.

Službujoči polici, načelnik Gray je poklical na to več mož rezerve na pomoč, ker je jelo padati od vseh strani kamenje na policijo. Nič niso pomagali svarilni klici Grancija; konečno je izdal policijski načelnik svojemu moštvu sred najhujšega spodaj ukaz: "Streljajte!" in zgrudile so se v nekaj minutah 4 osebe na tla. 44 letni Petro Juskry ima veliko ravan v prsih; 33 letni Adam Izonski ima prestreljen hrbet; 27 letni Louis Medisoic je policijski krogli prestreljen koleno; 17 letna Ana Kerpoth pa umira v mestni bolnični vsled velike ran.

Mesto patrulira sedaj 98 mož milice in pomočni oddelki policeje, ki grozijo delavcem še z nadaljnjam streljanjem pri zopetnih nemirih.

Zgodovinska najdba.

Philadelphia, Pa., 4. aprila. — Profesor Flinder Petrie je izkopal bliž starodavnega mesta Memphis v Egipetu pravo zgodovinsko redkost, veliko sfinco, ali glavo kralja Ramseja II. iz rdečega granita. To 12 ton težko sfinco bodo poslali sedaj semkaj našemu mestnemu muzeju.

Denarje v staro domovino

pošljamo:

K.	\$
5...	1.10
10...	2.15
15...</td	

Pismo.

—
Anton Novačan.
—

Zdi se mi včasi, da je vse na svetu enolično, ljudje in živali, rastline in kamenje, črna zemlja in modro nebo nad nami; da je vse notranje in zunanjne življene brez svrbe, in da bi ne bilo treba toliko različnih oblik, ko je vendar vse le mučno prehajanje od rojstva do smrti. Zakaj ni Bog takrat, ko je dihal v gino, dilih rajše v vso zemljo in ustvaril le enega velikega človeka, ki bi zadovoljno čepljal v vsemiru in se igral z zvezdami. Kregal se z luno, kadar bi zaljubljena hotela spati na njegovem velikem srebu, bratil se s solnečem in hodil z njim od vzhoda do zahoda. Eu sam človek bi bil, velik bi bil, nikoli ne bi umrl. In božja slava ne bi trpela pomanjkanja, kajti veliko sreča, velika slava — in vroča ljubezen. Oj da, ko bi ne bil gospod Bog delil še tisto malo gline v dvoje, ko bi ne bil ustvaril ono dvojino, manje bi bilo skrbni in trpljenja.

Tako sem mislil danes zjutraj, in se nenočao razjezel, ko je mojih filozofijih misli sled zabolil v fantaziji. In se z večjo ljudeštvom se obrnil na svojega soseda, mladega slovenskega vojaka, ki je na postelji sklonjen zrl v meñe s svojimi steklenimi očmi. Izmed vseh je bil zmornič najtišji, z nuknur mi spregovoril besede.

Snoči pa, ko sva se kregala z nekim širokoustnim tujcem zaradi narodnosti, me je tako hvaljevno pogledal in mi je pred spajnjem napravil posteljo. Bilo mi je zelo neljubo, ko sem se mu zahvalil, ker so me boleli njegovi ponizni pogledi. Vso to noč ni menda nič spal, katti bled je bil in tako majhen na dolgi, beli postelji.

— Zakaj ne spite? ga vprašam.

Povesil je sramežljivo oči, jih zopet povzdignil in si v zadregi popravil odejo. Ponovil sem vprašanje in pristavl, če mu je slablo.

— Oj ne, je začel jecljaje. Saj le nekaj bi vas prosil, ne zameriti mi. Snoči ste tako lepo branili "slovenščino", pa sem si mislil, da ste sigurno iz naših krajev. Tudi pri nas imamo študenta, ki zmrrom branii "slovenščino." Pisati znate dobro, zato bi vas prosil, da mi napišete pismo.

Bil je zanimiv na tej dolgi bolniški postelji, bled in slab, z vedenimi očmi. Njego iskreni, toplo glas, zibajoč te v sladkih notah prleškega narečja, je hitro osvaljal. Mlahoma sem razumel njegove motne poglede, njegov molk in zamišljenost vse te puste dni najinega sosedovanja.

— A kakšno pismo, ga vprašam, naj bi vam napisal? Do očeta, do matere, do vaše ljube začlubljene?

Moj nasmej ni pregnal otočne resnosti, ki je gledala iz njegovih oči. Temveč se je skrbno ozrl po sprehih tovariših in je začel na dolgo in široko, včasi pretrgomo in boječe, včasi naglo in živo pripovedovati o svoji nesrečni ljubini.

Čul sem že dovolj ljubezenskih vzduhov in tistega dolgega pripovedovanja o nezvesti ljubici, ki je taka in taka, a vendar se vrača sreča z vsako svojo željo k njenim očem, ki gledajo drugega. Čul sem že dosti kletev, videl dovolj solza, a čudno, nikoli nisem občutil usmiljenja z nobenim zaljubljenec ali zaljubljenko: sam bog ve, zakaj. Menda se nam protivi tisto poniranje, ki s pomočjo varljive domišljije povzdigne ošabno ljubico in zatre ponos do smernega, poskakajočega jadikovanja, da je človeka sram, kadar mine vihar in se mu povrne razmišljajoča tressnost. Še bolj čudno pa je, da vidimo to le pri drugih, sami sebe pa obdiamo z mučniško zarjo in na vsekih vrati trkamo za sočutje. Pa naj si bo tako ali tako, lepa je norost, zmrrom lepišo od prefripane računske naloge z življenjem. Če ni usmiljenja, bodi odkrito razumevanje, a Janez, žalostni fant, ne zna računati.

Kako je pripovedoval, pel, toljal, slikal, risal enostavno po slovensku, dokler mi ni pričaral v bolestni spomin domača vas... V jeseni je bilo in vse dobre ptičke so se selile na jug. Po zelenih še travnikih je nosil veter rumeno listje dreves, bele šredne tolistih goved so se pasla v složnih skupinah, a pesni mladih pastirjev so oživljale nepregledno, zeleno pian. Solnce je plaval v redki sivkasti magli proti zahodu, vr-

hovi dalnjih gora se svetlikali v mediji večerni zarji. Pod starim hrastom sta sedela Janezek in Pepica, oba otroka štirinajstih let. Gledala sta v zahajajoče sonce in Janezek je rekel Pe-

— Glej, zdaj zaide sonce ...

Pa ni videl sonca, gledal je v njen obraz in je čutil v svojem sredu sladko bojazen pred ujetim.

— Komaj še ped visoko visi nad gorami, kmalu bo mrak, kmalu bo noč ...

Pepica je imela zlate uhane od svoje birmske botre. Kadar je naušila glavo, se so zazabilo zlati obročki in se skrili v mehkih lasah, ki jih je bilo toliko. In Janezek je čutil v sredu sladko bojazen pred ujetim mehkih lasami.

— Ti si kakor ciganka.

— Ciganka? se je začudila Pepica in je vstala užaljena. Janezek je videl njenе bele noge in je čutil sladko bojazen pred njenimi belimi nogami.

Takrat se je začela ljubezen s strahom in zadrgami. Dve leti pozneje je kumoval mesec prvju poljubom, dvoje vročih sreč pred njenimi belimi nogami.

In poteklo je še pet srečnih let, zopet je prišla jesen. Fante so pilili in vriskali po vasi, vsak je imel šopek. Janez najljepšega. Učali so si pil, pri sreču pa jim je bilo hudo, Janezu najhuje. Sli so v želesno sužnost in se bali treh dolgih let. Sužnosti se niso bali in ne treh dolgih let, zavoljo ljubeze jih je morila skrb, da bi jih ne prevzeli porečni izpeljančki, ki so ostali doma. Že pojo, že vrisko skoz vas, dekleta prisluškujejo. Ni pravi, si mislijo in se obrnejo od okna proč. In vendarne morejo zaspasti... Pa dekleta na naši vasi so zmornici zvesta in če pride nepravi vasovat, ga polijejo z vodo. Kajti dobre ptice gnezdijo le enkrat v letu, naša dekleta ljubijo le enkrat v življenu. Če pride kaj druzega, ni mogoč več ljubezen, ampak hude razume, ki pa obdajo sreču s tenuinami senečnimi, da je nesrečno do smrti.

Tako je govoril zaljubljeni Janezek in poglamoma se je storil beli dan. In ko se je storil beli dan, sva bila že v pustnem času, na njegovem prvem dopustu tam v lepi domovini. Pepica je ohranila zvest sreču in je pokala veselja. Plesala sta vse popoldne, ves zvezcer do nesrečne devete ure, kateri se je bil Janez privadol pri vojakih. Pa je reklo ljubici, naj bi šla domov, ker je že pozno. In sta šla, tesno objeta, po blatni cesti, oba nezadovoljna, oba molče. Zakaj? Ni vedel Janez, ni vedela njegovo dekle. Prišla sta do njenega doma in tam pred hramom pod jablano, ki jo je posušila zima, se mu je oklenila krog vratu in je prosila: "Ostani pri meni nočjo, ljubljo moj! Kaj bi hodi domov, ko je cesta blatna in je že temna noč." A Janeza je menda zmotil hudi duh ošabnosti, ker je brez pomislica odgovoril dekletu, da pojde nazaj v gostilno in da še hoče malo plesati. In še bolj se ga je oklenila, ponavljala je svojo prošnjo: "Glej, jutri ordineš, ljubi moj, bogje kdaj se zopet vidiva. Pridi k meni, vso noč te bom držala krog vratu in te poljubljam na tvoje žalostne oči. Povedala ti bom, kako mi je hudo brez tebe, ki greš tako da-lec od mene. Ostani, prosim te." A Janeza je že premagal hudi duh ošabnosti. Šel je nazaj v gostilno in je plesal do belega dne, potem pa je odrinil brez slovesa in rož na tuje kraje.

Ko pa je poteklo nekoliko dni, se je zbulida ljubezen s staro moto. Pisal je dolga pisma, pa odgovora ni bilo nikoli. Jel je prenobljil v svojem sreču, ki ni imelo miru, ne ponoči, ne podnevi. Vedno bolj je postal žalosten, včasi naglo in živo pripovedovati o svoji nesrečni ljubini.

Čul sem že dovolj ljubezenskih vzduhov in tistega dolgega pripovedovanja o nezvesti ljubici, ki je taka in taka, a vendar se vrača sreča z vsako svojo željo k njenim očem, ki gledajo drugega. Čul sem že dosti kletev, videl dovolj solza, a čudno, nikoli nisem občutil usmiljenja z nobenim zaljubljenec ali zaljubljenko: sam bog ve, zakaj. Menda se nam protivi tisto poniranje, ki s pomočjo varljive domišljije povzdigne ošabno ljubico in zatre ponos do smernega, poskakajočega jadikovanja, da je človeka sram, kadar mine vihar in se mu povrne razmišljajoča tressnost. Še bolj čudno pa je, da vidimo to le pri drugih, sami sebe pa obdiamo z mučniško zarjo in na vsekih vrati trkamo za sočutje. Pa naj si bo tako ali tako, lepa je norost, zmrrom lepišo od prefripane računske naloge z življenjem. Če ni usmiljenja, bodi odkrito razumevanje, a Janez, žalostni fant, ne zna računati.

Kako je pripovedoval, pel, toljal, slikal, risal enostavno po slovensku, dokler mi ni pričaral v bolestni spomin domača vas... V jeseni je bilo in vse dobre ptičke so se selile na jug. Po zelenih še travnikih je nosil veter rumeno listje dreves, bele šredne tolistih goved so se pasla v složnih skupinah, a pesni mladih pastirjev so oživljale nepregledno, zeleno pian. Solnce je plaval v redki sivkasti magli proti zahodu, vr-

Ko bi ti vedela za bolečine mojega sreca, izmolila bi zame očes, ali bi pa zapustila sedanjega fanta, če ga imas, in bi pritihla k meni, celit moje rane. Misli sem, da te bom pozabil, ko so bile zmanj vse moje prošnje, zdaj pa vidim, da ne gre. In kakor padajo sočni žarki visoke in strme gore, tako se jaz obračam do tebe, da bi te ganila moja vroča ljubezen. Moje besede mi pridejo iz sreca in s tem žalostnim srečem te hočem vprašati, kako in kaj je s teboj. Saži mi bilo nikoli nobena sovraštva med nama, nikoli si nisva rekla žal besede, majina ljubezen je evala celih sedem let. Če sem bil tistega večera slab volje, mi moraš odpustiti, saj veš, da so vojaki samosvoji ljude. Lahoško to odpustiš, meni se zdi, da mi lahko odpres z eno besedo star nebes, kjer bi zopet kraljevala majina ljubezen. Moje upanje še vedno bedi, da se bo spomnila že enkrat name. Ako mi to upanje ne bo splavalo po bistri vodi, potem se mi bo moje sreče olajšalo. Pa rad bi znal, zakaj si mi to storila, da si mi sreča umorila? Ni več tako lepo na svetu, kakor je bilo poprek, ko sem še bil pri tvojem sreču zapisan, ko sem se inuenoval še ljubezen tvoj. Za majhen odgovorek te prosim, da se mi odvali težka skrb, ki leži na mojem sreču kot grda kača. Saž ves, da sem zmori le teje ljubil in si mislil, da boš moja nevesta. Zdaj pa mi tako, pa odgovor dobim, kaj ne? Če ne, bom umrl. Nikoli ne boš zvedela, kje je moj grob in prav se ti bo zgodilo, če te bo sreče bolelo. Ostani mi zdrava, jaz pa tvoj najboljši prijatelj, če že ne poti ljublj tvoj."

Prepisala sva pismo na čisto zaprta zavitek; jutri ga odnesne strežaj na pošto. Pepica ga prejme v dveh treh dneh in če bo pričuva, dobiva "odgovorek". Janez čaka nanj kakor na sodnji dan in zdi se mi, da je govoril resno, ko se je v pismu spomnil smrti.

Tudi iaz sem radoven in pričakujem z največjim zanimanjem odgovora. Do takrat pa bom tolatal Janeza z najlepšimi mislimi, ki mi jih prinese, dolga noč. In vsem, da bo na moji strani, če se bom zopet kregal z Bogom: Zakaj takrat, ko je dihal v gino, dilih rajše v vso zemljo in ustvaril enega človeka, ki bi zadovoljno čenel v vsemiru in se zvezdam. Kregal se z luno, ki bi hotel spati na njegovem velikem sreču, bratil se s solnečem in hodil z njim od vzhoda do zahoda. Veči bi bil, sam bi bil, nikoli ne bi umrl. In ne bi poznal one divne dvojine, ki vlaži znam in ne da našim srečem pokoja.

Deset zapovedi jugo-slovanskih.

—

1. Slovenci, Hrvatje in Srbi so jeden narod s tremi imeni.

2. Ne delaj med njimi nesloge, ker samo v slogi in jedinstvu Slovencev, Hrvatov in Srbov je naša narodna rešitev.

3. Spominjav se vedno, da si kot Slovenci, Hrvati ali Srb vejca velikega slovenskega drevesa.

4. Izpovej vselej odkrito, brez strahu, da si Slovence, Hrvat ali Srb vejca velikega slovenskega drevesa.

5. Ponašaj se s tem, da imaš dvajset milijonov slovenskih, hrvatskih in srbskih bratov, ter da si Sloven, katerih je nad sto in šestdeset milijonov.

6. Imej pred očmi, da so ti Bolgari, Rusi, Poljaki, Čehi, Slovaki bratje in ponašaj se z njimi.

7. Imej v mislih, da je naša domovina lepa in velika, ali razume, ki ni imelo miru, ne ponoči, ne podnevi. Vedno bolj je postal žalosten, včasi naglo in živo pripovedovati o svoji nesrečni ljubini.

8. Ne ponuj, se pred nikomur in ne zataji svojega naroda.

9. Narodni ponos in narodna čast naj bi bo nad vsem drugim. Svoji narodnosti daj vedno prednost, spoštuje tuje, ali s svojim se diči.

10. Vedi, da si z brati vezan po vezeh krvji in jeziku, dočim je vera stvar vesti poedinca. Zato so Slovenci, Hrvatje in Srbji jeden narod brez razlike verouzvedanja.

Po listu "Naše Pravice".

Zadeve, ki se ne tičajo žensk, večkrat iste najbolj zanimajo.

* * *

Ljubimski pisma modrijana in bebe so si po vsebinu močno jednaka.

* * *

Zenska ne gre nikdar nimmo brivnice, brez da bi ne pogledala v isto.

To in ono.

—
Čudna stava.

V Rockfordu na Angleškem je stavljal nedavno neki Frank Hinse, da bo použil v 10 dneh cel sod jabolk: stava je bila določena na \$50. Ko je potekel deseti dan, ni bilo resnično ni enega jabolka v sodu: stava je bila toraj dobljena.

Hinse se je zredil v tem času vsled zaužitih jabolk za celih 17 funtov: vendar mu pa sedaj jabolka niso več več ne disijo.

Pasji pogreb.

Izmed številnih pogrebov na znamjen pasjem pokopališču v Molesworthu, blizu Hunta na Angleškem je bil gotovo najbolj znamenit pogreb nekega že postarnejšega psa last neke zelo premožne samice. Pasjo mrljovino so pripejali na pokopališče na avtomobilu v povsem pravi rakvi. Štirje pogrebe so položili zatem okinčano rakve pasjega pokojnika v zato izkopano grobišče z primerljivo spominsko ploščo kot nagrobnim spomenikom. Za "prerano" poginulim psom je žalovalo pri odprtju grobu več znanecov osobito pa njene lastnica. Da je imel pogreb tudi večji utis žalovanja, položili so na pasji grob še krasen venec svežih rož s sledčim napisom: "Moju dragoljubljenojmu Pincu." Requiescat in pace!"

Za zdravljenje teh rabite

Najnavadnejše kožne bolezni so:

KOŽNIH BOLEZNI...

so ponavadi vzrok nečistosti v krvi, katere bi pravzaprav morala odstraniti čревa, obisti, jetra in znojnice v koži. Vzrok kožnih bolezni lahko odpravite, ako uživate

Severov Kričistilec
(SEVERA'S BLOOD PURIFIER)

Odstrani nečistoti iz krvi ter jo naredi zdravo, kar je potrebno za čisto kožo in dobro zdravje.

Cena \$1.00 steklenica.

Najnavadnejše kožne bolezni so:

Lišaj,	slani tok,

<tbl_r cells="2" ix="4" maxcspan="1" maxrspan="1"

Poljub v temini.

— Spisal Armand Carpentier.
— Poslovenil G. P.

Predor je naenkrat pogolnil vlog. Luč ni bila prizgana in v voju je vladala popolna tema. Jaques se je naslonil nazaj ter čakal, da pride zopet dnevna luč, da more nadaljevati z pogovorom. Tedaj pa je čul, dačim je naslonil glavo na stransko oporo, šum poljuba, neokretnega poljuba dveh ustnic na hitro poiskano ilee.

* Jaques Pernel je sedel sam na svoji blazinasti klopi. Njemu nasproti so sedele tri osebe: Juliette Pernel, njegova žena, Louis Morand, njegov priatelj in neka mlada udova, Marguerite Danville, s katero so nekaj mesecov občevali. Vsi trije so sedeli pripraviti neprisiljeno.

O povzročilem poljuba ni mogel vladati niti najmanjši dvom. V dotočnem oddelku sta sedela le dva možka in ker ni bil on sam krivec, je moral povsem naravnivo biti Morand. A katero svojih sedinj je bil poljubil? Ali je bila Julietta... Ali je bila gospa Danville?

Zastonj je skušal Jaques razrešiti uganek. Do nobenega rezultata ni prišel, ker mu je manjkalo oporne točke. Nato pa je zapazil, da je ostala njegova bol enaka, nai se je odločil za to ali za on) domnevo. Trpel je ob misli, da bi se mogla pustiti njegova žena poljubovati. Ne zato, ker je še vedno čutil do nje strastno ljubezen prvi zakonskih let, ampak zato, ker je možnost, da ga var, vzbujala v njem bolestno ljubosunje. Trpel pa je tudi ob misli, da je smel Morand poljubiti gospo Danville, kajti odkar je poznal mlado, lepo udovo, se je čutil na vezanega manjo ter ji je zadostil dveril, da je smel pričakovati, da mu bo kmalu postala malo več kat navadna priateljica.

II.

Jaques Pernel je imel le še eno misel: izvedeti, katera obeh žensk — brez ali s privoljenjem — je dobila Morandov poljub.

Se istega večera je napravil tozadeven poizkus, ko je v navzočnosti žene izkladal kovčege. Med druga vprasanja brezpomembne vsebine je urinil navidezno malomarno tudi sledče:

"Ali nisi zapazila, da dvori Morand nekoliko tvoji priateljici?"

"Vidim, da se prej vrti krog nje... Sploh pa je samec in ona udova."

"Brezvonomo, a malo bolje bi se lahko obnašal. Ali nisi slišala v predoru šum poljuba?"

"Da, res! Zdelo se mi je, kot da slišim poljub."

"In je bila to ona, katero je objel?"

"Oho! Ali misliš morda celo, da sem bila jaz...?"

"Julietta, kako si moreš kaj takega misliti!?"

Jaques Pernel ni nadalje silil vanjo, kajti izvedel je, kar je hotel. Njegova žena je bila nedolžna in občutil je veliko olajšanje. A temu prvemu veselju je sledil občutel žalost, ki je bil tem jačji, ker je imel sedaj gotovo podlagu.

Gospa Danville je torej kljub ljubomirjanju z njim, kljub sladkemu nasmehu, s kojimi je sprejemala njegova laskanja, vendar sprejela približanje Moranda. Ta misel mu je postala nezmošna in sklenil je, da kaznjuje koketo. Ta, kaj prihodnje jutro je potrkal na njene duri ter je imel srečo, da ga je sprejela v istem trenutku, v kajem je bila pripravljena odići na sprechod. Izročil ji je šopek evetle.

"Ali mi hočete dovoliti, draga priateljica, da vam ponudim te evetke?"

"Z veseljem!"

"Z veseljem?... Mislim, da je veselje bolj na moji strani kot pa na vaši!..."

"Ne razumem vas..."

"Reči hočem, da bi vam bilo veliko ljubše sprejeti te evetke iz drugih rok, naprimer iz rok gospoda Moranda..."

"Vedno manj razumem..."

"Ker se premalo trudite, da bi razumeli... Saj ste vendar slišali včeraj v vlaku šum poljuba?"

"Da, v resnici!... Zdelo se mi je, kot da slišim poljub."

"No, in...?"

"Se vedno vas ne razumem..."

"Kaj, tega poljuba niste bila deležna vi!?"

"Jaz!... Salite se, dragi gospod! Nisem prijela niti dala najmanjega poljuba."

"Sedaj sem jaz oni, ki ne more razumeti..."

"F-kol!... Mogli ste le za tre-

— Je li pa vaše razmerje z mijo hčerkovo povsem resno in istini to?

— Da, moja ljubezen do nje je polna britke resnice.

— Predor je naenkrat pogolnil vlog. Luč ni bila prizgana in v voju je vladala popolna tema. Jaques se je naslonil nazaj ter čakal, da pride zopet dnevna luč, da more nadaljevati z pogovorom. Tedaj pa je čul, dačim je naslonil glavo na stransko oporo, šum poljuba, neokretnega poljuba dveh ustnic na hitro poiskano ilee.

* Jaques Pernel je sedel sam na svoji blazinasti klopi. Njemu nasproti so sedele tri osebe: Juliette Pernel, njegova žena, Louis Morand, njegov priatelj in neka mlada udova, Marguerite Danville, s katero so nekaj mesecov občevali. Vsi trije so sedeli pripraviti neprisiljeno.

Oprostite! Prosim, ne polagajte mi ničesar v usta! Domnevate sem le, da ste iz nagajivosti poljubili Julietto!"

"To bi bila v resnici otročarija od mene!"

Jaques Pernel ni dalje silih v gospo Danville. Ko je odlhal, ga je mučil dvojni dvom, ker je smatral stvar sedaj za nerazrešljivo.

Brezvonomo je ena obeh žensk lagala... a katera?

III.

Minuli so tedni, ne da bi se Jaques-u posrečilo razjasniti skrivnost, ki mu je težila dušo.

Sploh pa ni bilo videti, da ga gospo Danville sovraži. Ne samo, da ga je večkrat sprejemala kot bi zahtevalo pripravo, priateljsko razmerje. Kazalo je celo veselo razvostenost, kadar si je Jaques dovolil kako nedolžno intimite.

Take so bile stvari in Jaques je lahko upravičeno upal, da se mu izpolni najsršnejša želja, ko mu je nekoga večer rekla žena:

"Kaj pa je z ljubezni? Moranda?"

"S kakšno ljubezni?"

"Saj vendar veš: poljub v predoru."

"Aha! Res, nisem več mislil na to. Sicer pa mislim, da Morand ne misli več na twojo priateljico."

"Poslušaj, Jaques: bila sem slaba proti Margueriti, vendar vse želja, da je bila deloma tvoja krivda."

"Kaj hočeš reči?"

"No, kar se tiče onega poljuba..."

"In...?"

"Odkriti ti hočem nekaj. Zdelenje mi je tekmo onega potovanja, da si gledal malec zaljubljen na Marguerito... Res, mislila sem... Končno, ne da bi bila vznemirjena, bila sem vendar ljubosunja."

Danes vidim, da sem se motila... Takrat so me pa morili dvomi v hotela sem se preiskusiti... Rekla sem si: Ako ho mislil, da je Morand tako intimen z Marguerito, da si bo upal, poljubiti jo v predoru, bo pozabil... In oni poljub...

"Omi poljub?"

"Sem dala jaz in sprejela ga je moja roka!"

"Res! Lepo fantazijo imaš!"

Julietta se je nasmejala, se oprostila ter pobožala roko moža, ker se je bala da se bo srnil manjo radi zvijače in radi njenega nezupanja.

Jaques pa ni mislil na to. Njegova duša je bila polna veselja.

****

"Da, res! Zdelo se mi je, kot da slišim poljub."

"In je bila to ona, katero je objel?"

"Oho! Ali misliš morda celo, da sem bila jaz...?"

"Julietta, kako si moreš kaj takega misliti!?"

Jaques Pernel ni nadalje silil vanjo, kajti izvedel je, kar je hotel. Njegova žena je bila nedolžna in občutil je veliko olajšanje. A temu prvemu veselju je sledil občutel žalost, ki je bil tem jačji, ker je imel sedaj gotovo podlagu.

Gospa Danville je torej kljub ljubomirjanju z njim, kljub sladkemu nasmehu, s kojimi je sprejemala njegova laskanja, vendar sprejela približanje Moranda. Ta misel mu je postala nezmošna in sklenil je, da kaznjuje koketo. Ta, kaj prihodnje jutro je potrkal na njene duri ter je imel srečo, da ga je sprejela v istem trenutku, v kajem je bila pripravljena odići na sprechod. Izročil ji je šopek evetle.

"Ali mi hočete dovoliti, draga priateljica, da vam ponudim te evetke?"

"Z veseljem!"

"Z veseljem?... Mislim, da je veselje bolj na moji strani kot pa na vaši!..."

"Ne razumem vas..."

"Reči hočem, da bi vam bilo veliko ljubše sprejeti te evetke iz drugih rok, naprimer iz rok gospoda Moranda..."

"Vedno manj razumem..."

"Ker se premalo trudite, da bi razumeli... Saj ste vendar slišali včeraj v vlaku šum poljuba?"

"Da, v resnici!... Zdelo se mi je, kot da slišim poljub."

"No, in...?"

"Se vedno vas ne razumem..."

"Kaj, tega poljuba niste bila deležna vi!?"

"Jaz!... Salite se, dragi gospod! Nisem prijela niti dala najmanjega poljuba."

"Sedaj sem jaz oni, ki ne more razumeti..."

"F-kol!... Mogli ste le za tre-

— Predor je naenkrat pogolnil vlog. Luč ni bila prizgana in v voju je vladala popolna tema. Jaques se je naslonil nazaj ter čakal, da pride zopet dnevna luč, da more nadaljevati z pogovorom. Tedaj pa je čul, dačim je naslonil glavo na stransko oporo, šum poljuba, neokretnega poljuba dveh ustnic na hitro poiskano ilee.

* Jaques Pernel je sedel sam na svoji blazinasti klopi. Njemu nasproti so sedele tri osebe: Juliette Pernel, njegova žena, Louis Morand, njegov priatelj in neka mlada udova, Marguerite Danville, s katero so nekaj mesecov občevali. Vsi trije so sedeli pripraviti neprisiljeno.

Oprostite! Prosim, ne polagajte mi ničesar v usta! Domnevate sem le, da ste iz nagajivosti poljubili Julietto!"

"To bi bila v resnici otročarija od mene!"

Jaques Pernel ni dalje silih v gospo Danville. Ko je odlhal, ga je mučil dvojni dvom, ker je smatral stvar sedaj za nerazrešljivo.

Brezvonomo je ena obeh žensk lagala... a katera?

III.

Minuli so tedni, ne da bi se Jaques-u posrečilo razjasniti skrivnost, ki mu je težila dušo.

Sploh pa ni bilo videti, da ga gospo Danville sovraži. Ne samo, da ga je večkrat sprejemala kot bi zahtevalo pripravo, priateljsko razmerje. Kazalo je celo veselo razvostenost, kadar si je Jaques dovolil kako nedolžno intimite.

Take so bile stvari in Jaques je lahko upravičeno upal, da se mu izpolni najsršnejša želja, ko mu je nekoga večer rekla žena:

"Kaj pa je z ljubezni? Moranda?"

"S kakšno ljubezni?"

"Saj vendar veš: poljub v predoru."

"Aha! Res, nisem več mislil na to. Sicer naj 'ga' kloroformiram, da bi ne imel prevelikih bolečin."

"Da, g. sodnik. Janez je zahteval, naj 'ga' kloroformiram, da bi ne imel prevelikih bolečin."

"Na plesu."

ŠALA.**Oba jednaka.**

"Dragi prijatelj! Prosim te, pomagaj mi iz zadrege. Voda mi ko naj označim ceno na tej suknji teže skoraj do grla."

"Na pravega si naletel! Jaz sem pa popolnoma na suhem."

POROG LJIVO.**Sprejanje.**

Z 18 leti se povprašuje devica:
"Kakšen je?"

Z 23 leti: "Kaj je?"

Z 28 leti: "Kje je?"

Casu primerno.

Katehet: "Kaj je dovedlo sivepisemskega Kajna, da je umoril svojega brata?"

Učenec: "Gotovo je preveč čital slabje romane."

Pri vašem zobozdravniku.

Sodnik: "Vi ste toraj po izpovedi priče udarili Mesarjevega hlapca s stolom po glavi, predno ste mu izpušili dva kočnika. Ali je to resnica?"

"Da, g. sodnik. Janez je zahteval, naj 'ga' kloroformiram, da bi ne imel prevelikih bolečin."

Intezirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

NARODNIK

Direktor: IVAN GOREL, 507 Cherry Way or Box 57 Braddock, Pa.
Podpredsednik: IVAN PRIMOZIC, Ely, Minn., Box 646.
Glavni tiskar: JEROME BRODICK, Ely, Minn., Box 436.
Družbenik: MIHAEL MRAVNEC, Omaha, Neb., 1204 St. W. 10th St.
Založnik: Alois Virant, Losinj, Ohio, 1500 E. 28th St.

VREDNI ZDRAVNIK
DR. NEARIN R. SYNG, Edin. M.D., 200 No. CHAMONIX ST.

NARODNIK

ALOIS KOPFERLIC, Bellak, COJO, Box 118
MIHAEL KLOUCHAR, Cincin. Mich., 118 — 118 St.
FRIEDR SPENAR, Kansas City, Kan., 432 No. 6th St.

FOROTNIKI

IVAN KERSENIK, Steubenville, Pa., Box 102.
FRANK GOURL, Chisholm, Minn., Box 112.
MARTIN KOCHREVAR, Fishtail, Colo., 1212 Main St.
Vsi dobitki naj se poštejo na glavnega tajnika, vse donarje poštejete na
na glavnega blagajnika Jednoty.

Edukativna gibanje: GLAS NARODA.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

"Vošnjakova korespondenca" in "Matica Slovenska", "Matica Slovenska" izda v uredništvu dr. Drag. Lončarja v Idriji korespondence + dr. Jos. Vošnjaka. Ker je bil pokojni dr. Vošnjak eden izmed najboljših naših mož v zadnji tretjini prošlega stoletja, bo ta korespondenca večno važna za spoznavanje one dobe slovenske zgodovine. Publikacija bo naravnob rega dva dela: I. Pisma, ki so jih drugi pisali Vošnjaku. II. Pisna, ki jih je pisal Vošnjak. Dopolovalo so Vošnjak n. pr.: A. Ašker, dr. J. Bleiweis, Caf, Cimperman, dr. Costa, A. Einspiller, P. pl. Grasselli, Freinsfeld, A. Funtek, Fr. Govekar, Iv. Hribar, grof Hohenwart, dr. P. Ipavie, Jurčič, Klobič pl. Sablodske, dr. Št. Kočev, Komel pl. Soečev, dr. Gr. Krek, Fr. Levstik, Lutman (župnik na Koroškem), Maeun, dr. D. Majaron, Fr. K. Meško, Ogrinec, dr. Prelag, Rapce, dr. Razlag, dr. F. Serneec, Spinčič, Stritar, Jurij Subic, L. Svetec, dr. Ivan Tavčar, Tomšič, A. Trstenjak, dr. P. Turner, baron Winkler; nadalje: Apih, Erjavec, dr. Pražák, vitez Schneid, B. Raič, Šuman, Dav. Trstenjak. "Matica Slovenska" se obrača s tem do vseh p. n. ggg., ki hranijo katera Vošnjakova pisma, s prošnjo, da bi blagovolito korespondenco za omenjeno Matičino publikacijo dati na razpolago. Naravno je, da se bo iz te korespondenče, kolikor se tiče sezivečih oseb, izločilo vse, kar bi segalo v čisto privatno življenje ali tangiralo osebno čast z ene ali druge strani.

Bračič pred sodiščem. Iv. Bračič, 41 let star, pristojen v Sent Lovrenze pri Celju, sedaj natakan na Reki, je bil svoječasno lastnik restavracij v Banjaluki in na Reki. V obli krajih je se znatno zadolžil. Prišel je v Ljubljano kot vodja v hotelu "Union" in ko je bil od tu odslavljen, vzel je v zaksup hotel "Ilirija" v Kolodvorški ulici v Ljubljani. Umetno je, da so ga prejšnji dolžniki vedno preganjali, kar je imelo za posledico razne eksekucije, ki so se vrstile proti njemu. Čeravno je moral vedeti, da mu je vsed tega vsaka samostojnost onemogočena, ni moral biti uslužbenec, marveč je vedno hrepenil po samostnosti. Hotel "Ilirija" je prevezl brez denarnih sredstev in je pričel delati zepet na kredit, k starim dolgovom nakopili so se zopet novi in že po preteku leta dñi je moral popustiti to podjetje, ker mu dolžniki niso dali mira. Bračič sam priznava, da ima okoli 10,000 K. dolga. Poizvedbe iz leta 1911 so dognale, da je takrat njegov dolg znašal 7224 K. 46 vin., od katerega je odbiti dražbeno izkupilo v znesku 2008 K. 49 vin., torej znaša njegov dolg 5215 K. 97 v. Seveda ni tu všet dolg, ki ga je Bračič napravil na Reki in v Bosni, ker tega sploh ni bilo možno dognati. Od strani obdolžence je bilo skrajno lahkomiselnino, brez denarnih sredstev prevzeti novo podjetje, poleg tega se je sploh malo brigal za propsek hotela in rad obiskaval razne gostilne, ponoči pa igral na karte. Vse to skupaj je pospešilo odločilno krizo. Za kazen mu je naložilo sodišče en teden strogega zapora, poostrenega z dvema postoma.

Tramontini-Cedolini pred no-

naložili šoli, kajti poleg tega, da niti prav gladko ne govoril slovenščine, ima še lepo (?) navado, da prav rad v svojo slabo slovenščino meša italijansčino in obklada celo učence s "stupido" ("makako"). Opazirajoši slovensko vodstvo in pa škofski ordinarijat na to dejstvo in izrekamo prav odločno željo, da poučuje slovenske otroke katehet, ki poslovnemu slovenski jezik in ne uporablja naprav solski deci izrazov, ki morda spadajo na tržaško ulico, nikakor pa ne v slovenski učni zavod. Saj je vendar v Trstu odličnih slovenskih duhovnikov, ki bi lahko poučevali veronau na šoli družbe sv. Cirila in Metoda v pošteni slovenščini! Čemu torej katehet, ki ne zna dobro njenega jezika!

To se ga bodo spominjale! "Edinstvo" piše: Pred dnevi je bil umrl nagle smrti v ulici Irene della Croce v Trstu bivši trgovce Jakob Sever, ki je zapustil oporo in na klonil raznimi tržaškim dobrdelnim društvenim 140 tisoč krom, svojim trem sestram pa niti počenega groša, ker je bil z njimi sprt. Za nas je ta sluha, zanimiv v toliko, v kolikor im pokojnika, ki zapisušči vse svoje imetje italijanskim ustavom ovaja narodnost, iz katere je pokojnik izšel. To je naša nesreča da se vedno oplojamo italijanskim injivo s svojo krvjo in svojim dejanjem.

Tolovaski napad. Peter Ferluga, posestnik na Konkonu, se je nudil v Trebčah po opravki do večera. Ko je pa zvečer okolo osmih na povratku šel po cesti med trebenškim pokopališčem in vasjo Bane, je skočil iz gozdčka neki lopov ter mu, zagrabišči ga za prsa, zaklical: "Halt!" Ko se mu je Ferluga iztrgal iz rok, ga je lopov zagrabil za grlo, a zoper se je napadeni osvobodil in jel bežati. A komaj je napravil kakih 15 korakov, so skočili še stiri, je iz gozdčka in začeli streliati z avtom. Ker se je pa beželi bal, da bi ga, ako bi tekkel naravnost po cesti, vendar utegnil zadeti kak strel, je skočil s ceste in bežal preko polja proti Banam, kamor je prihitel v konsumno društvo ves prepaden, bled in upihan, tako da se je komaj držal po koncu.

Roparski napad v Trstu. Fin. stražnik Simon Stöckl je šel po ulici domov. Kar ga nenadoma napadejo trije možje, ki so mu skušali strigli s telovniku zlato verižico in posmukati prstane z rok. Stöckl se je pogumno branil in ko se je otrezel napadalec, je pobegnil. Kunala je srečal na poti policej, ki mu je povedel dodek. Policej je takoj nato šel iskat zlikovce in je dva res nasej. Odvejel ju je v policejski urad in tam so dognali, da je prvi 25 let stari Fran Gorjup iz Goriče, drugi pa 29 let stari kovač F. Krinker iz Donavie na Stajerskem, potepuh brez dela in posla. Tretjega niso dobili.

Avtomobilist z revolverjem. V torček 18. marca zvečer ob pol 8. uri je na državni cesti nekoliko od Krašnje neki poročnik Prager ustrelil posestnika Cerarja. V isti uri, ko je bil ravno najhujši nalin v metež, je peljal Cerar, gospodar hiše, v kateri je bil poročen slovenski pisatelj Andrejček Jože, blago, po cesti pa je pridrvel avtomobil. Na avtomobilu sta sedela poročnik Prager in en vojak, na vozu pa sta se peljala oče Valentini Cerar in sin Mihael Cerar, oba iz Krašnje. Avtomobil se je zaletel v Gorico in ukradel bicikelj sodnemu uradniku Sobanu, potem pa še nekemu Onugaru. Prijeli so ga v Trstu ter prepeljali v Gorico pred sodnike. Ker je bil Tomasič že večkrat kaznovan, je ujel sedaj 14 mesecov težje ječe; potem ga pošljemo v prisilno delavno.

Neumna zabava. Te dni se je vracala vecja družba Pomjanec iz Kopra proti domu. Bilo jih je kakih 10 ali 14. Gredje proti koprski postaji, so začeli streliati z revolverji in so tako izstrelili kakih 20 strelov. Kar sta jim prišla nasproti dva orožnika in jih ustavila. Pobrala sta jim 3 revolverje in 8 "fovčev". Stvar cela ni bila za fante najprijetnejša, a vendar so še dosti mirno prenašali "razroževanje". Bil je pa vendar eden, ki ni hotel izročiti revolverja, neki Ivan Perosa, ki je pobegnil. Stekel pa je za njim orožnik, a ko mu je manjkalo še kakih 40 korakov, da bi ga bil dohitel, se je Perosa obrnil in trikrat ustrelil nanj, ne da bi ga bil zadel. Orožnik je očustil nadaljnje zasedovanje, a Perosa je bil drugi dan arteriran. Stvar bo imela torej še preej hu- de posledice.

Cerkve v Plavah v Soški dolini so okradli neznanati tatovi. Odnesli so nekaj drobišč, stikali so povsodi, ali našli so bore malo. STAJERSKO.

Na Tezni pri Mariboru so našli blizu kadetnice 4 huzarji neko dekle. Zamašili so ji usta, jo nesli v gromovje ter jo posili. Zločince so izsledili.

Blizu Celja je ukradel hlapce

Josip Čedej svojemu gospodarju Berglezu 50 litrov slivovke, klobase, meso itd. ter dal vse skupaj svoji ljubici, ki ga je bila vabila na velikonočne praznike. Čedej so zapri.

Pri Gaberjin je bilo ukradenih posestniku Kosu 10 pitanih kokoši in zaprti hleva. Tatove niso izsledili.

V Ložnici pri Velenju je pogosto posestniku Kolarju vse njegovo premoženje. Kolar je šel z družino z doma in postil v sobi prezakurjeno peč. Škoda je velikanska, ker je zavarovalnine samo 300 K.

V Studencih pri Mariboru so razveljavljene občinske volitve. To pa radi tega, ker so Nemci Juritsch in tovariši pozabili na 200 volilev.

V Gor. Gradu se je vžgal gozd posestnika Zavolovška. Le najskrajnemu naporni vseh občanov je zahvaliti, da je bila preprečena nedoumina nesreča, ker je vel hud vihar. Zgoralo je nad 1000 kvadratnih metrov drevja.

Na poti proti Kamniču sta se stopili oče in sin Fischer potem, ko sta se ga v Mariboru dodobra nalezli. Sin je oceta težko poškoval.

NAŠ GOSPODAR.

Edini slovenski magazin v Ameriki. Izhaja na 32 straneh vsaj mesec in veja za vse leto sam \$1.00. Prinaša podutne članke z gospodarstvo, gospodinjstvo, le povesti, razprave o naših gospodarstvu.

Na poti proti Kamniču sta se stopili oče in sin Fischer potem, ko sta se ga v Mariboru dodobra nalezli. Sin je oceta težko poškoval.

Naš Gospodar,

2616 S. Lawndale Avenue,
(10-8 v 2 d) Chicago, Ill.

DELO ISČE.

Mladenič, star 24 let, iznčen kovački pomočnik, ki razume kovati konje in vse v kovački posel osmih na povratku šel po cesti med trebenškim pokopališčem in vasjo Bane, je skočil iz gozdčka neki lopov ter mu, zagrabišči ga za prsa, zaklical: "Halt!" Ko se mu je Ferluga iztrgal iz rok, ga je lopov zagrabil za grlo, a zoper se je napadeni osvobodil in jel bežati. A komaj je napravil kakih 15 korakov, so skočili še stiri, je iz gozdčka in začeli streliati z avtom.

Mike Frelich,

Box 116, Greenland, Mich.
(4-5-4)

ROJAKI, POZOR!

Podpisani željni prodati v starem kraju HIŠO in KMETIJO v vasi Dule, občina Suho. Za način pojavljanja obrnite se na:

Martin Videtic,

1237 Eiler Ave., Pueblo, Colo.
(3-9-4)

POZOR SLOVENCI!

Kedor izmed rojakov ima dobiti kaj denarja iz starega kraja, naj nam piše po našo poštno položnico, ali pa naj nam naznamo naslov, kam se ista v starej odpolje, potem katere se denar na pošti vplača, in mi mu ga tu takoj po prejemu izplačamo, ker to je edina pot, po kateri pride najprej do denarja, kar se je že marsikdo lahko prepričal.

Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York City

Izšla je

časov prima, licna knjiga: "VOJSKA NA BALKANU".

Priredila e. kr. prof. Anton Sušnik in Vinko Šarabon v Ljubljani.

Vsled vsestranske želje naročili smo več iztisov te knjige in je sedaj 14 mesecov težje ječe; potem ga pošljemo v razpolago.

Knjiga "Vojska na Balkanu" sestoji iz 13 posameznih seštevok, obsegajočih skupaj na večjem formatu 192 straf. Delo je opremljeno z 255 slikami, tiskajoče se opisa balkanskih držav in najvažnejših spopadov med sovražniki. Seštevkom je prideljen tudi večji slovenski zemljovid balkanskih držav.

Posemne zvezke je dobiti po 15c, vseh 13 seštevok skupaj pa stane s poštnino vred \$1.85. Načrt se pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York,

prodaja sedaj nastopne knjige:

MONDJEVE KNJIGE

na letu 1913

po \$1.00 poštnino prost.

PRATIKE

na letu 1913

družinska in Blaznikova, posemni iztis velja 10c, 50 iztisov \$2.75, 100 iztisov \$5.00.

Dobiti so tudi v podružnicah:
6014 St. Clair Ave., Cleveland, O.

"GLAS NARODA" JE EDINI
SLOVENSKI DNEVNÍK V ZDR
DRŽ. NAROČITE SE NANJ.

Pot k
zdravlju,
moći in
kreposti.

ŽELODČNE
BOLEZNI
Revmatizem

tedvice, jetra in mehurne bolezni, zguba močke kreposti, nervoznost, gubitek življenjskega soka, sifilis ali zastrupljenja kri, načrta ali podesovanja, druga močke spolne bolezni se zamorejo temeljito ozdraviti doma,

Ta brezplačna knjižica govori o teh boleznih. Pove vam zakaj trpi in kako lahko ozdravite. Ako ste se že navdušili, trošiti denar, ne da bi dosegli trajno zdravje, pišite še danes po to dragoceno knjižico.

50.000 KNJIŽIC ZASTONJ

Vsaka Knjižica je Vredna \$10 Bolnemu Človeku.

Tisoč moč je že zadobilo perfektno zdravje, moč in krepost s pomočjo te knjižice. Zaloga znanosti je: vsebuje ravno tiste stvari, katere bi moral znati vsak za delo, ta knjižica je za vas vredna stotine dolarjev.

To knjižico je spisal star zdravnik, kateri je leta 1900 zdravil 25.000 moč. Pomislite kaj tolika izkušnja pomeni. Ako ste nezadovoljni in ne morete delati ter uživati življenja; ako hočete hitro in korenito ozdraviti; ako hočete imeti bogato, čisto k

MADEŽ.

ROMAN.

Spisal F. Jacobsen. — Za "Glas Naroda" poslovenil J. T.

(Dalej.)

Hotel se je že ločiti, toda pogledal je vstran in jel opazovali čevljarjev dom. Bajta ni bila zaklenjena in nobenega stanovalec ni bil v njej. Anamarija jo je hotela prdati, a nikdo jo ni bil voljen kupiti. "Upajva, da se bode že pojutranjem zasvetila luč v oknih," je spregovoril starec, ker ni videl dragega.

"Ljudje je že sedaj vidijo. Pravijo, da strasi."

"Babje čenče, Avgust! To se pravi — strela božja! — nekaj se je zasvetilo!"

"Mesec se je uprl v okna, gospod nadgozdar."

"Vse lajko. Lahko noč. Avgust, pozdravi starega. Spati naj gre; spanje je največja dobrata na svetu."

Sla sta narazila; prvi proti vasi, drugi v dolino. Veter je popolnoma utihnil — nikjer se ni ně ganilo.

Bajta, ki sta sta precej daleč od vasi na obroku gozda, bi bila bolj pripravna za gozdarja kot pa za rokodelca. Postavil jo je še Riemannov oče in je dobro vedel zakaj. Riemannovi so bili že od nekdaj divji loveci.

Ljudem se je čudno zdelo, zakaj se je nadgozdar toliko zavzemal za kaznjene. Imel je samo še enega pristasa: sodnika Wolffra, stražnjošte Kunze se mu je zadnji čas nekako odtujil.

Stari stražnjošter je natančno poznal vso okolico, vse ljudi, vedel pa ni ně gotovega. Sčasoma se bo že dognalo — je povdral pri vsaki priliki.

Ta novembarska noč je bila kot nalač v opazovanju. Prebivalci vasice Grude so prizadeli starem marsikavo težko uro; med njimi jih je bilo več, ki miso kradli samo Bogu časa, ampak jim je prav prišla tudi vsaka sosedova stvar.

Kunze se je napotil proti čevljarjevi bajti. Prispel je do prostora, kjer se je takrat dogodil umor. Ta prostor si je natančno zapomnil: pod onim hrastom so našli Waltherjevo truplo. Otdod pa do hiše je bilo komaj sto korakov.

Vsa okolica je bila pokrita s snegom; mesec je jasno svetil in če bi snega ne bilo, bi bila približno tako kot v oni usodenolni ur.

Kunze se je po noči rad klatil naokoli in imel je ostre oči kot maček. Predstavljal si je, da bi letel nekdo v daljavi dvajsetih korakov mimo njega. In da bi ga ne spoznal! Mlinar ima seveda zapršeno oči, ki se mu ne svetijo ponori.

"Ej, ej," je mrmljal Kunze, "to je hudirjeva reč! Prisegel je s čistjo vestjo, pa noč znori človeka!"

Zagledal je sneg sled, ki je vedila od hrasta, kjer je bil umorjen gozdar, proti bajti.

Nekdo je moral biti še pred kratkim tukaj.

Gotovo iz Grude, ker se ta sodrga povsod potepa. Kaj bi delal v tem času tu?

Pod oknom je stal.

Kunze je pristopil in pritisnil obraz na Šipo. Mesec mu je svetil vso ravno na celado, katero je nosil kot čuvaj po noči.

To se je zgodilo v istem hipu, ko sta se onadvina ločila na cesti. Nadgozdar ni bil videti v oknu luči, videl je le odsvet meseca na Kunzevi celadi.

Jakob Riemann je imel svojo dejavnost mizo ravno pri oknu. Vse je ležalo razmetano, bilo je pusto kakor v grobu. Kopita, usnje, noži, kladivo — samo šila je manjkalo.

Silo je imelo državno pravdnost: ljudje so bili prepričani, da bo tudi vedno tam ostalo. Toda pojutranjem bode odločilo dvanaest mož.

Čudno. Stvar je že čisto potihnila, tega kraja so se izogibali ljudje; sedaj, ko je spomin zopet oživel, zastavi neznanec korak in se približa morilcevemu stanovanju. Kakor da bi ga gnala vest!

Stražnjošter je obil marzel pot. V svoji praksi se je marsičesa naučil, poznan je precej natančno lopovske duše, znano mu je bilo, da prostor, kjer se je izvršil zločin, vleče človeka k sebi, kakor magnet.

Kunze ni tega dolgo premišljeval. On je bil v resnici mož in hotel je dogmati kam vodijo sledovi.

Lahko bi šel po njih do deželne ceste a dalje ne. Tam se pomešajo med druge in kje naj jih išče potem.

Starce je pogledal proti Grude.

V stanovanju nadgozdarja je še gorela luč; hiša so spale kakor černe posasti pokrite z belim prtom.

"In jaz vem, da je pod eno izmed teh streh!" je zamrmral stražnjošter.

Nadgozdar je polagona stopal proti svojemu stanovanju.

Ko je prišel na dvorišče, je zagledal pri vratih veliko, suho žensko, ki je stiskala roke v predpasnik in od mraza trepetala; sive predvsiški lasje so ji padali na čelo.

To je bila nadgozdarjeva sosedka, udova Marta Walther, mati umorjenega gozdarja.

Stanovala je v borni koči in se preživljala z malo podporo, katero ji je naklonila občina. Novica o sinovi smrti ji je nekoliko zmorašila pamet, pričela je sovražiti vse ljudi, najbolj pa — čevljarja Riemanna.

Eichler jo je nagovoril. "Kaj počnete, sosed? Pozno je že."

"Vaz sem pričakovala."

"A zakaj tukaj? Mari bi šli v sobo."

Starca ga je začela obispati s žudnimi vprašanji.

"Ni je pravice na svetu. Čevljar ga je sunil silom in za greh mora sedeti do smrti. Spustiti ga hočejo in meni ne preostane drugač kot da mu začrem bajto nad glavo."

Eichler jo je skrušil pomiriti. "Gospodje bodo šele jutri odločili če je kriv ali nedolžen. Sedaj je v ječi, okovan na rokah in nogah."

Starca se je zarežala v blažnem veselju. "To jaz boljše vem, gospod nadgozdar. Iz gozda prihajam. Čevljar se klati vsako noč okoli svoje bajte, toda notri ne more, ker je zaklenjena. Ko ga se enkrat zapazim, mu začrem dom in greh bode plačan."

Ženski v sobi sta slišali gozdarja Eichlerja in stopili sta na prag. Starca je pobegnila, ker se je bala nadgozdarjeve gospe.

Eichler je sel v sobo, si zezul čevljev in sedel k peči.

"Bajta ni veliko vredna, a vseeno bi rajši videl, da bi meni zažgal. Ljudje spravijo vse mogoče na dan."

Eichlerjeva mu je jela svetovati: "Govori z Bergerom; jo bo že spravil kamorkoli."

"Nekaj bi ti rkel, Julija, čisto na tihem. Na doktorjeve rečete ne dam veliko; on znori se pametnega človeka. Najboljše je, če grem k sodniku — ta je mož!"

"Kukuk!" je zakukala ura-kukavica. Bilo je polegajstih. "Erna!" je zaklicala gospa, "jutri peremo! Že kadaj bi bila lahko v postelji. Vošči očetu lahko noč!"

Dvajsetletna hčerka je poljubila očeta, prižgala svetilkino in odšla.

"Kaj res pereš jutri?"

"Da, toda v prvi vrsti sem hotela govoriti s teboj na samem?"

"Kaj imas na srcu?"

"Povej mi, zakaj se ti doktor ne dopade?"

"Pije preveč, draga žena. Poglej sodnika, ta ti je kakor hrast!"

"Žene mu manjka in Bergeru tudi —"

"Kaj hočeš s tem?"

"Erni se dopade."

"Vem."

"Denar ima."

"Vem."

"Zakaj bi ga ne vzela?"

"Stoj!", je zaklical nadgozdar, "tu pa naredimo vozlj. Ali veš kaj je pijane? V pivu se sicer ne bode ugonobil, a zakon ne bode srečen, ker ne bode ljubezni. Erna ljubi sodnika, sodnik ljubi Erno in to je vse. Kaj praviš k temu?"

Po teh besedah je stopil Eichler k uri, premaknil kazalec naprej in začelo je enakomerno udarjati:

"Kukuk — kukuk — kukuk —"

"Da, da, stara, kaj se ti čudno zdijo? — Guk — guk — pije doktor in več kaj je posledica takega pitja."

Podal ji je roko, pihnil v pipi, da je tobak žopet zažarel. Nato je začel dokazovati, da mora biti tako. Pepek pokrije semtretja ljubezen, a ljubezen se vedno ti pod njim in to je dobro.

Gaspa Julija je molčala.

"Če je res tako, pa ga povabimo enkrat."

"Zaspan sem, zaspan. Če hoče volk našo oveo, naj udere v hlev, vrat mu ne budem prostovoljno odpirali. Božič se približuje in sveti večer je kakor nalač na kaj takega."

(Dalej prihodnje.)

PRIPOROČILO.

Če kupujete zemljo, kupite jo tam, kjer se lahko prepričate da je v resnici dobra in rodovitna, zdrav in čist zrak, dobro in ugodno podnebje, bližu mesta kamor se lahko vse pridelke prodaja in blizu železniške postaje. Ne iščite zemlje v puščavah in neobičajenih krajinah dokler zamorete kupiti dobro in rodovitno zemljo bližu mesta in železniške postaje kjer Vam je bodočnost sigurna in vseh zagotovljena.

Poleg evetočega in prijaznega mesta Wausauke, Wisconsin v Marinette Co. imam okoli deset tisoč akrov tako dobre in rodovitne zemelje naprodaj ki je prav lahko začistiti in obdelovati in na kateri rastejo vsakovrstni poljski pridelki, kakor tudi raznovrstno sadje in trta prav dobro obrodi. Tu je mnogo studenov, več prijaznih jezerov in tekota voda tečeško zemljišče katero imam naprodaj, tudi so dve železniške proge skozi speljane. Mesto poleg katerega imam zemljo naprodaj vam nudi tudi vse ugodnosti in poslopij; in stavb je tam železniška postaja dveh različnih železnic, na kateri se krizi dnevno 6 osebnih vlakov in ima jasno dobro zvezo z sosednjimi večjimi mestami in trgi kamor se tudi vsaki čas in prav lahko vse pridelke poprodaja. Dalje so dve cerkev ljudske in višja Šola, več hotelov in večjih trgovin, mehkarnia, žaga livery, banka, mirovno sodišče in mnoga druga industrijska podjetja ki vam nudijo vse ugodnosti kakor jih le malokrat drugod dobitti zamorete. Ako torej želite imeti k's dobre in rodovitne zemlje v lepem, prijaznem in zdravem kraju poleg evetočega mesta kjer Vam je uspeh in bodočnost zagotovljena in kjer se Vam po zimi nudi delo in posloški zaslužek, ko ni ravno posebnega dela napraviti. Vam priporočam, da prideš in se o vsem na lastne oči prepričate, ker vem, da boste tako zadovoljni kot vsi oni, ki so si ta v resnici dober in prijazen kraj ogledali in tudi zemljo kupili. Kupecem se vožnja povrne, oziroma k doberem pripis. Zemlja je vsa v enem kosu skupaj, tako da boste dobiti vsakodnevno ravnino skozi sosednje mesta in vse v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vramen kranjske kakor vse druge harmonike te ratujem po delu kakor kdo vam te boste nadaljnje vprašanj.

Hamburg-American Line.

Edna direktna proga med

NEW YORKOM in HAMBURGOM,

PHILADELPHIO in HAMBURGOM,

BOSTONOM in HAMBURGOM

oskrbljena s parniki na dva vijaka:

Kaiser August Victoria, Amerika, President

Grant, President Lincoln, Cleveland, Cincinnati,

Præsident, Patricia, Pennsylvania, Graf Valdersee,

Prinz Oskar in Prinz Adalbert,

katerim sledi v kratkem nov parnik na

stiri vijke in turbine

IMPERATOR

919 čevljov dolg, 50.000 ton, največji par-

nik na svetu.

Izvrstno poslovanje. — Nizke cene. —

Dobra postrežba.

Za vse podrobnosti obrnite se na:

Hamburg-American Line,

41-45 Broadway, New York City

ali lokalne agente.

Pozor, rojaki!

Dobri sem iz Washingtona za svoje zdravje in

zdravje serialno stevilko, katero

je vse v tem časih,

zdravje vse